

Reactie internetconsultatie voorgestelde wijzigingen Besluit bijstandverlening zelfstandigen

Gemeente Amsterdam, directie Inkomen, 5 maart 2025

Afgelopen jaren hebben we er vanuit Amsterdam herhaaldelijk voor gepleit om de lessen uit de coronaperiode te benutten om het Bbz te verbeteren. Wij reageren daarom graag via deze internetconsultatie op de Kamerbrief van 2 december 2024 'Stand van zaken Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz)'. Daarnaast hebben we enkele opmerkingen op het wijzigingsbesluit Bbz in verband met Participatiewet in Balans.

Tijdens de coronaperiode is gebleken dat veel zelfstandigen (zzp'ers) in een kwetsbare financiële positie verkeren. Om de bestaanszekerheid van deze groep te bevorderen, hebben we er destijds sterk voor gepleit om de ervaringen met de Tozo te gebruiken voor de verbetering van de uitvoerbaarheid, voorspelbaarheid en efficiëntie van het Bbz. Het is teleurstellend dat geen van de door ons voorgestelde verbeteringen is gehonoreerd. Wij zijn dan ook verbaasd dat de staatssecretaris van SZW stelt dat uit het verkenningstraject met diverse gemeentes blijkt dat er weinig behoefte is aan wijzigingen in het Bbz.

Het standpunt van de gemeente Amsterdam lijkt hierin niet meegewogen. Gezien het verhoudingsgewijs grote aandeel van Amsterdam en de overige G4 in de coronaperiode, had het voor de hand gelegen dat er op zijn minst nadere afstemming zou zijn over de voorstellen die wij hebben ingebracht. Dit is helaas niet gebeurd. Daarnaast betwijfelen we of er voldoende is gekeken naar de behoefte van de ondernemers zelf bij het verbeteren van de regeling. Uit uw rapport blijkt dat er voornamelijk is geredeneerd vanuit de vertegenwoordigers van de doelgroep en externe partijen die een (financieel) belang hebben bij het in stand houden van de huidige complexe systematiek, en niet vanuit de ondernemers zelf.

Het programma Participatiewet in Balans zou regels en procedures moeten vereenvoudigen en gemeentes juist meer ruimte moeten geven voor maatwerk. Wij constateren dat een aantal voorgestelde Bbz-wijzigingen in verband met het programma niet bijdraagt aan deze doelstelling, maar juist haaks staat hierop.

Wij verzoeken u deze wijzigingen opnieuw te overwegen in lijn met uw ambities vanuit het programma Participatiewet in Balans en de doelstelling van het rijk om meer de menselijke maat in wet- en regelgeving te bevorderen. Specifiek vragen wij uw aandacht voor en uw reactie op de onderstaande punten:

- In de brief 'Stand van zaken Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz)' staat: *Wel hebben gemeentes een mogelijkheid gevonden om – binnen de kaders van het Bbz – bij de aanvraag een klein en specifiek deel van het vermogen vrij te laten voor reeds voorziene, toekomstige privéuitgaven. Met deze ruimte voor maatwerk kunnen gemeentes goed uit de voeten met de huidige Bbz-vermogenstoets.*

In het wijzigingsbesluit wordt echter benadrukt geen vermogen vrij te laten. Dit kan ertoe leiden dat sommige gemeentes concluderen dat er juist geen ruimte meer is om een specifiek deel van het privévermogen vrij te laten en om maatwerk te bieden. Hoe wil SZW ervoor zorgen dat gemeentes maatwerk blijven toepassen, terwijl die ruimte met dit voorstel wordt ingeperkt? Als gemeente kunnen wij ondernemers het beste helpen, wanneer de schulden nog beperkt zijn. Het inperken van de mogelijkheid om een klein deel van het vermogen vrij te laten, draagt niet bij aan uw ambities om schulden klein te houden en daarmee de maatschappelijke kosten laag te houden. Bovendien is een kleine financiële buffer noodzakelijk voor een onderneming om deze ook in moeilijke tijden

voort te zetten. Door de gemeentes juist meer afwegingsruimte te geven, kunnen zij rekening houden met individuele situaties van de ondernemer zelf, zodat er gehandeld wordt vanuit de menselijke maat.

- Het afschaffen van de vrijlating van immateriële schadevergoeding (tot een bepaald bedrag) in het Bbz is niet wenselijk vanuit het oogpunt van financiële bestaanszekerheid. De immateriële schadevergoeding wordt ook gegeven als compensatie van afgenomen levensvreugde en heeft niet altijd een loondervend karakter. Wij vinden het onrechtmatig dat hier bij het Bbz een andere afweging wordt gemaakt dan bij de reguliere bijstand. Is SZW het ermee eens dat dit kan leiden tot juridische ongelijkheid?
- Het argument om experimentele ruimte alleen voor de reguliere bijstand te verruimen, vinden wij onlogisch. De wettelijke termijn speelt bij een experiment in het kader van het Bbz een ondergeschikte rol. Wij zijn daarom van mening dat er geen noodzaak is om voor het Bbz een afwijkende termijn te hanteren. Deze maakt de wetgeving complexer en minder overzichtelijk. Is SZW het ermee eens dat deze afwijkende termijn kan leiden tot onnodige ongelijkheid?